

Kooperatifin mahkeme kararıyla aldığı tazminat tutarı ile elde ettiği faiz gelirlerini ortaklara dağıtmasının kurumlar vergisi muafiyeti sona erdirip erdirmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 4-159
Tarih	08.06.2010

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 4-159

08/06/2010

Konu : Kooperatifin mahkeme kararıyla aldığı tazminat tutarı ile elde ettiği faiz gelirlerini ortaklara dağıtmasının kurumlar vergisi muafiyeti sona erdirip erdirmeyeceği

İlgide kayıtlı dilekçelerinizde, ... Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuzu, kooperatifinize ait arsaya ... ne kat karşılığı inşaat yaptırdığınızı, anılan kooperatif tarafından sözleşme şartlarına uyulmadığı için mahkeme kararı ile kooperatifinize 149.100 TL tazminat ödendiğini, bu tutar üzerinden 28.657,19 TL avukatlık ücreti ödendikten sonra 120.422,81 TL'nin ve ortaklarınızdan tahsil ettiğiniz aidatların bankada değerlendirilmesi sonucu toplam 14.424,45 TL faiz tahakkuk ettirildiğini, 120.422,81 TL ve faiz tutarı 14.424,45 TL'yi ortaklarınıza dağıtma kararı aldığınızı belirterek, dağıtacağınız tutarlar üzerinden tevkifat yapıp yapılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşünü

sormaktasınız.

Bilindiği üzere, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında, kurum kazancının gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluşacağı, 6 ncı maddesinin birinci numaralı fıkrasında, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, ikinci fıkrasında ise safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, aynı Kanunun "Muafiyetler" başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde; tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine (Yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir iş yeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz.) ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatifler ile bu kayıt ve şartlara ek olarak kuruluşundan inşaatın bitim tarihine kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine veya Kanunun 13'üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer vermeyen ve yapı ruhsatı ile arsa tapusu kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan yapı kooperatiflerinin kurumlar vergisinden muaf olacağı hüküm altına alınmıştır.

1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13. Kooperatifler" başlıklı bölümünde konu ile ilgili gerekli açıklamalara yer verilmiş olup, tebliğin "Sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması" başlıklı 4.13.1.1. bölümünde;

"Sermaye üzerinden kazanç dağıtılması sermaye şirketlerine ait bir özelliktir. Kooperatiflerin elde ettikleri kazancı ortaklarına sermaye paylarına göre dağıtması durumunda, kooperatiflerin sermaye şirketlerinden farkı kalmayacaktır. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmamasına ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Menkul Sermaye İradı" başlığı altındaki 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci paragrafında, "İştirak hisselerinden doğan kazançlar (Limited şirket ortaklarının, iş ortaklıkları ortaklarının ve komanditerlerin kar payları ile kooperatiflerin dağıttıkları kazançlar bu zümreye dahildir. Kooperatiflerin ortakları ile yaptıkları muamelelerden doğan karların ortaklara, kooperatifle yaptıkları muameleler nispetinde tevzii, kazanç dağıtımı sayılmaz.)" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6-b-i) bendinde ise, tam mükellef kurumlar tarafından; tam mükellef gerçek kişilere, gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olmayanlara ve gelir vergisinden muaf olanlara dağıtılan, 75. maddenin 2. fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı

kar paylarından (karın sermayeye eklenmesikar dağıtımı sayılmaz) %15 tevkifat yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, kurumlar vergisi mükellefi bulunmayan kooperatifinizin mahkeme kararı ile elde ettiği tazminat ve bu tazminat tutarı ile üye aidatlarının bankada değerlendirilmesi sonucu elde edilen faizin ortaklara dağıtılması halinde, muafiyet şartlarından "sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması" şartı ihlal edilmiş olacağından kooperatifinizin kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmekte olup, dağıtılan kazançlar üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 75/2 ve 94/6-b-i maddeleri gereğince tevkifat yapılması ve tevkif edilen gelir vergisinin, muhtasar beyanname ile beyan edilerek süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir.

Ayrıca; faiz ve benzeri gelirlerin kooperatifiniz vasıtasıyla dağıtılmasında, üyeler tarafından elde edilecek kar payının, kar paylarının vergilendirilmesine ilişkin hükümler çerçevesinde gelir vergisi beyannamesi ile beyan edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.

Grup Müdürü

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026